

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2017

aruandeaasta lõpp: 31.12.2017

ärinimi: aktsiaselts Norma

registrikood: 10043950

tänava/talu nimi, Laki tn 14

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihtnumber: 10621

telefon: +372 6500444

faks: +372 6563134

e-posti aadress: norma@autoliv.com

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	9
Konsolideeritud bilanss	9
Konsolideeritud kasumiaruanne	10
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	11
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	12
Raamatupidamise aastaaruande lisad	13
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	13
Lisa 2 Raha	18
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	19
Lisa 4 Nõuded ostjate vastu	20
Lisa 5 Varud	20
Lisa 6 Materiaalsed põhivarad	21
Lisa 7 Immateriaalsed põhivarad	22
Lisa 8 Kasutusrent	22
Lisa 9 Võlad ja ettemaksed	23
Lisa 10 Võlad töövõtjatele	24
Lisa 11 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	24
Lisa 12 Eraldised	24
Lisa 13 Aktsiakapital	25
Lisa 14 Müügitulu	26
Lisa 15 Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	27
Lisa 16 Turustuskulud	27
Lisa 17 Üldhalduskulud	28
Lisa 18 Muud äritulud	28
Lisa 19 Muud ärikulud	28
Lisa 20 Muud finantstulud ja -kulud	29
Lisa 21 Tulumaks	29
Lisa 22 Tööjõukulud	29
Lisa 23 Seotud osapooled	30
Lisa 24 Konsolideerimata bilanss	31
Lisa 25 Konsolideerimata kasumiaruanne	32
Lisa 26 Konsolideerimata rahavoogude aruanne	33
Lisa 27 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	34
Aruande allkirjad	35
Vandeauditori aruanne	36

Tegevusaruanne

Tegevusvaldkond

AS Norma (edaspidi ka “emaettevõtja”) ja tema tütarettevõtja (edaspidi koos ka “kontsern”) peamine tegevusvaldkond on autoohutusrihmade ja nende komponentide tootmine ja müük. Valmistatakse ka autodetaile ning stantse ja plastivaluvorme pressidele. Inseneriteenust osutatakse autoohutussüsteemide ning ohutusrihmade komponentide väljatöötamise ning adapteerimise vallas.

Tegevuskeskkonna areng

Turud

AS Norma suurimaks turuks saab lugeda Euroopa Liitu, mille turuosa oli 61% (2016: 66%). 34% (2016: 34%) müügist lähetatakse muudesse riikidesse, sealjuures on Venemaa osatähtsuse langus 5% (2016: 4%). 69% (2016: 70%) AS Norma käibest jõuab lõppkliendini emaettevõtja, maailma suurima autoohutussüsteemide tarnija, Autoliv AB gruppi kuuluvate ettevõtjate kaudu.

Globaalne sõiduautode turg kasvas 2017. aastal üle 2% (2016: >5%), seda eelkõige Euroopa (7%) ja Hiina (2%) turu arvel, Põhja-Ameerikas toimus autoturu 4% kahanemine. Autolivi grupi käibe kasv jälgis autoturu kasvu: 2,7% (2016: 10%) ja turuosa ulatus 38%-ni.

2018. aastaks nähakse globaalsel autoturul ette müügi kasvu umbes 2%. Autolivi Grupi müügiprognoos ulatub 7% orgaanilise kasvuni 2018.aastal.

Majanduskeskkond Eestis

AS Norma ekspordib 96% (2016: 98%) oma toodangust. Meie partneriteks on autotootjad ja nende allhankijad. See on tööstusharu, kus hinnasurve on erakordselt tugev ning pidev müügihinna langus on norm. Samas impordib AS Norma enamuse materjalidest, mille hind on suuresti sõltuv tooraine hindadest maailmaturul. Ettevõtte tootmiskulud sõltuvad ka elektri, vee ja gaasi hinnast, mille tase sõltub Eesti majanduskeskkonnast.

Kontserni arengut Eestis piirab tootmistehnoloogiate allhankevõimaluse vähesus Eestis.

Äritegevuse hooajalisus

AS Norma toodete lõppkliendidel – rahvusvahelistel autotootjatel on reeglina tehased suletud mõneks nädalaks juulis-augustis, samuti detsembris jõulude ja uusaasta vahelisel ajal. Neil perioodidel on ka AS Norma kui tarnija käive madalam.

Majandusaasta sündmused

Tootmine

Jätkus tootmismahdade kasv autoohutusrihma komponentide ja ohutussüsteemi alamkoostude osas, mille müük 2017. aastal ulatus 50,2 (2016:47,3; 2015: 42,6; 2014: 37,1) miljoni euroni (kasv 6%, vs 2016). Sealjuures tõusis alamkoostude ostähtsus esmakordselt üle 10% kogu käibest – 11,5%-ni (2016: 7%). Vähenes jätkuvalt autoohutusrihmade tootmine, mille müük langes 10,8 (2016:14,4; 2015: 19,5; 2014: 22,7) miljoni euroni.

Kvaliteedi juhtimine

AS-s Norma valmistatavad autode ohutusrihmad ja turvasüsteemid päästavad inimesid.

Meie missioon on olla autode turvasüsteemide ja komponentide tootmises juhtiv tarnija, lähetades kliendi ja seadusandlikele nõuetele vastavaid tooteid.

2017. aastal saavutasime klientidelt tagastatud toodete arvu miljoni toote kohta (PPM) = 1 ja tarnetäpsuseks 99%.

Toodete kvaliteedi tagamise ja tootmisprotsesside parendamisele on üle mindud autotööstuse erinõuetele vastavalt IATF 16949 sertifitseeritud kvaliteedijuhtimissüsteemile.

Lisaks toetavad kvaliteeti Autolivi strateegiad Q5 - kvaliteet kõikides aspektides, tootearendussüsteem APDS ja tootmissüsteem APS.

Toodete kontrollimine ja katsetamine toimub nüüdisaegsete vahendite ja parimat võimalikku väljaõpet omavate töötajatega tootmisüksustes ning ISO/IEC 17025 nõuetele akrediteeritud Katsekeskuses.

Aruandeaastal toimunud investeeringud

2017. aasta 12 kuu jooksul investeeriti kontsernis uute toodete ja tehnoloogiate juurutamiseks, tootmisvõimsuste laiendamiseks, tootmisprotsesside efektiivsuse ning toodete kvaliteedi tõstmiseks ja töökeskkonna kaasajastamiseks 6,54 (2016: 3,12; 2015: 3,42; 2014: 3,18) miljonit eurot.

Kontserni investeeringud jagunesid valdkonniti järgmiselt:

Masinad ja seadmed 5,51 miljonit eurot

Hooned ja rajatised 0,67 miljonit eurot

Infotehnoloogilised seadmed 0,13 miljonit eurot

Kvaliteedikontrolli- ja keskkonnakaitsevad seadmed 0,08 miljonit eurot

Muud investeeringud 0,15 miljonit eurot.

Müük

Kontserni müügitulu 2017. aastal oli 65,2 miljonit eurot, mis oli 0,6% rohkem kui 2016. aastal. 17% (2016: 22%) müügitulust moodustasid ohutusrihmad. Ohutusrihma komponentide ja alamkoostude müük moodustas 73% müügist (2016: 73%).

AS Norma eksportis 95,9% (2016: 97,7%) toodangust. Tähtsaim AS Norma eksporditurk oli 2017. aastal Euroopa Liit 61%-ga käibest (2016: 66%), sealhulgas eksport Rootsi 17% (2016: 26%; 2015: 30%; 2014: 33%) kogu ekspordist. Eksport USA-sse oli 13%-ni (2016: 15%; 2015: 13%; 2014: 8%) kogu ekspordist. Järgnesid Saksamaa, Rumeenia, Ungari ja Hiina. Venemaa osatähtsus partnerriigina oli 5% (2016: 4%; 2015: 6%; 2014: 11%, 2013: 20% ja 2012: 36%), mis andis AS Norma ekspordipartnerite reas 9. koha. Kokku müüdi toodangut 32 riiki (2016: 28; 2015: 30; 2014: 27).

Müük emaettevõtte Autoliv allüksustele oli 45 miljonit eurot (2016: 45; 2015: 49; 2014: 48), moodustades 69,0% (2016: 69,7%) AS Norma netokäibest.

Kulud

2017. aastal kulud toorainele ja materjalidele vähenesid 0,4%, moodustades käibest 45% (2016: 46%). Tooraine ja materialikulude osatähtsuse vähenemine oli tingitud eelkõige tooteportfelli muutusest suurema vertikaalse integratsiooniga (kõrgem lisandunud väärtus) toodete osakaalu tõusu suunas. Toormaterjali, eelkõige terase hinnad tõusid 2017. aastal maailmaturul märkimisväärselt.

2017. aastal kulutused gaasile, elektrile ja kütusele vähenesid sarnase käibe juures 0,2%, ulatudes 2,1 miljoni euroni (2016: 2,2 miljonit eurot).

Personali tööjõukulu oli 2017. aastal 17,8 (2016: 16,1) miljonit eurot, kasv võrreldes eelmise perioodiga 10%. Tööjõukulu osatähtsus netokäibes tõusis 27%-ni (2016: 25%). Töötajate keskmine arv kuus oli 841 (2016: 842), mis oli 0,1% võrra vähem kui eelnenud aastal.

Kasum ja rentaablus

Kontserni brutokasum oli 2017. aastal 8,3 (2016: 9,8; 2015: 8,6; 2014: 6,7) miljonit eurot, mis oli 15,0% käibest (2016: 15,2%; 2015: 12,5%; 2014: 10,4%).

EBITDA (kasum enne finantstulusid ja makse ning amortisatsioonikulu) vähenes aruandeperioodil 11% 8,3 (2016: 9,3) miljoni euroni, enim avaldas negatiivset terase keskmiselt 18% -line hinnatõus.

Äri kasum ulatus 4,3 (2016: 5,8; 2015: 4,2; 2014: 1,8) miljoni euroni, moodustades 6,6% (2016: 8,9%; 2015: 6,1%; 2014: 2,8%) käibest.

Dividendide tulumaksu kulu 2017. aastal ei olnud (2016: 2,5 miljonit eurot).

Puhaskasumiks kujunes 2017. aastal 4,3 (2016:3,3; 2015: 4,2; 2014: 1,8) miljonit eurot. Puhaskasumi määr müügitulust tõusis 5,1%-lt 2016. aastal 6,7%-ni 2017. aastal.

Rahavood ja kapitali kasutamine

Kontserni rahavood äritegevusest oli 2017. aastal 6,2 (2016: 9,5; 2015: 7,2; 2014: 4,2) miljonit eurot, seda nii ärikasumi vähenemise kui käibekapitali surenemise tõttu. Materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse investeeriti 5,3 (2016: 3,5; 2015: 3,2; 2014: 3,2) miljonit eurot, rahavood investeeringutest kokku perioodi jooksul oli -5,3 (2016: -3,4; 2015: -3,2; 2014: -3,0) miljonit eurot. Rahavood finantseerimisest -1,3 (2016: -11,3) miljonit eurot kujunesid 1,3 miljonist makstud dividendide tulumaksust. Neto rahavoog oli 2017. aastal 0,4 (2016: -5,2; 2015: 4,0; 2014: 1,1) miljonit eurot.

Raha ja likviidsete väärtpaberite osatähtsus oli 2017. aasta lõpus 42% (31.12.2016: 45%) varade mahust. Käibekapitali (lühiajalised investeeringud, nõuded, ettemaksed, varud miinus lühiajalised kohustused) oli 2017. aasta 31. detsembri seisuga 6,2 (31.12.2016: 4,0) miljonit eurot.

Põhivarad moodustasid 31% (31.12.2016: 28%) varadest summas 17,4 miljonit eurot (2016:14,8).

Pikaajalisi kohustusi seisuga 31.12.2017 kontsernil ei ole. Investeeringuid ja äritegevust finantseeritakse omakapitali arvel.

Kontserni omakapital suurenes 4,3 (2016: vähenes 4,2) miljonit eurot, ulatudes aruandeaasta lõpuks 46,9 (31.12.2016: 42,6) miljoni euroni. Omakapitali osakaal bilansis tõusis 84%-ni (31.12.2016: 81%). Vaba omakapital oli aasta lõpul 38,2 (31.12.2016: 33,8) miljonit eurot.

Aktsiakapitali ümberarvestamisel Eesti kroonides eurodesse (üldkoosolek kinnitas aktsia nimiväärtuseks 0,6 eurot) AS Norma aktsiakapital vähenes 516 338 euro võrra, seega AS Norma aktsiakapital nimiväärtuses on 7,92 miljonit eurot. Maakohtute registriosakondade keskandmebaasis muutmiskanne on tehtud 13.07.2011. Aktsiakapitali vähendamine on kajastatud kirjel eelmiste perioodide jaotamata kasum.

Dividendid ja aktsionärid

16. märtsil 2017 otsustas AS Norma ainuaktisonär 2016. majandusaasta eest mitte maksta dividende ja jätta kasum jaotamata. AS Norma aktsiaraamatusse oli seisuga 31.12.2017 kantud 1 aktsionär:

Autoliv AB 100%

AS Norma nõukogu ning juhatuse liikmetele ja nende lähedastele ei kuulunud 31.12.2017 seisuga AS Norma aktsiaid.

Finantsriskid

Kontserni põhilised finantsinstrumendid on raha ning lühiajalised deposiidid. Nende instrumentide eesmärk on rahastada kontserni põhitegevust. Kontsernil on ka muid finantsinstrumente, näiteks põhitegevusest tekkivad nõuded deebitoridele ning kohustused kreditoridele. Kontserni kohustused piirduvad võlgadega hankijate ees ning muude lühiajaliste kohustustega, laenukohustusi ega muid finantsinstrumente kohustuste hulgas ei ole.

Kontsern on eksponeeritud turu-, krediidi- ja likviidsusriskile. Riskide juhtimise eest vastutab AS Norma juhatuse viies ellu ja järgides AS Norma nõukogu tehtud otsuseid ja kinnitatud printsiipe.

Tururisk

Turu hinnad sisaldavad kolme tüüpi riske: intressi-, valuuta ja väärtpaberite turuhinna riski.

Intressirisk

AS Norma ei kasuta finantseerimiseks võõrkapitali ja seetõttu ei ole kontsernil intressi kandvaid kohustusi, mille tuleviku rahavoo õiglane väärtus võiks saada mõjutatud turgudel toimuvast intresside muutustest. Kontsernil puuduvad varad, mille väärtus sõltuks ujuvatest intressimääradest. Küll aga on kontsernil fikseeritud intressimääradega deposiidid, mille määr sõltub deponeerimise hetkel kehtivatest turu intressimääradest.

Valuutarisk

Kontserni eksponeeritus valuutariskile seostub eelkõige põhitegevusega (tulud ja kulud on valdavalt erinevas valuutas kontserni funktsionaalsest valuutast) ja välismaal asuvasse tütarettevõtjasse tehtud netoinvesteeringutega.

2017. aastal AS Norma kontserni käibest moodustas eksport 95,9% (2016: 97,7%) ja olulisem müügivaluuta oli euro. Kontserni kulud olid põhiliselt eurodes, Rootsi kroonides ja Venemaa rublades. Valuutariski maandamiseks on põhilised ostu- ja müügilepingud viidud euro alusele. Teiste valuutade riskid on maandatud kas sissetulevate ja väljaminevate rahavoogude ühtlustamisega või lepinguliste maksete sidumisega euro kursiga.

Kontserni Venemaal asuva tütarettevõtja netovarade väärtus on madal (31.12.2017: -180; 31.12.2016: -185 tuhat eurot) ja nende valuutariski maandamine ei ole ökonoomne.

Lühiajalised vahendite paigutused olid tehtud eurodes. Kontsern ei ole valuutariski maandamiseks riskimaandamisinstrumente soetanud.

Väärtpaberite turuhinna risk

Investeeringud noteeritud ja noteerimata väärtpaberitesse on avatud väärtpaberite turuhinna tuleviku kõikumistest tulenevale riskile. AS Norma investeeringute hulka ei kuulu aruandeperioodi lõpul väärtpabereid.

Krediidirisk

Kontsern on avatud krediidiriskile peamiselt oma põhitegevuse (klientidelt laekumata arved) ja finantseerimistegevuse (deposiidid) kaudu.

Laekumata arvete risk

Eelkõige omab tähtsust klientide võime tasuda neile tarnitud kauba eest. Ärikrediiti võimaldatakse põhiliselt ainult oma pikaajalistele koostööpartneritele. Et tagada rahade laekumine suurtelt püsiklientidelt, jälgitakse ja analüüsitakse pidevalt nende finantsolukorda ning likviidsust. Vajaduse korral nõutakse pangagarantiide esitamist maksete tagamiseks. Ühekordsete tehingute ja uute klientide puhul on nõutav kas ettemaks või akreditiiv.

Ebatõenäoliselt laekuvate arvete katteks moodustatakse allahindlus. Allahindlus sisaldab kõiki nõudeid, mille tasumisega seoses on vastaspoolega tekkinud lahkarvamusi ja nõudeid, mis juhtkonnale teadaolevalt võivad jääda laekumata.

Ostjate debitoorne võlgnevus perioodi lõpul oli 7,9 (31.12.2016: 7,7) miljonit eurot. Oluliseks krediidiriskiks on kontsernis läbi aegade loetud Venemaa klientidega seotud riski. 31.12.2017 seisuga oli nõuete summa klientidele 0,6 (31.12.2016: 0,3) miljon eurot. Neist tähtaja ületanud laekumata arveid oli aruandeperioodi lõpul 187 (31.12.2016: 55) tuhande euro väärtuses.

Ebatõenäoliselt laekuvate arvete katteks on 31.12.2017 seisuga moodustatud reserv summas 8 (31.12.2016: 45) tuhat eurot. 2017. aastal laekus eelnevalt provisjoneeritud nõudeid 87 (2016: 30) tuhat eurot.

Deposiitide ja teiste finantsinstrumentide krediidirisk

Pankade ja Autolivi finantsturgude divisjoniga seotud krediidiriski juhtimine toimub AS Norma nõukogu heaks kiidetud rahahaldamise printsiipide kohaselt: vahendite investeerimistehingud tehakse üksnes nõukogus heaks kiidetud osapooltega neile kinnitatud krediidilimiidi piires. Limiidid on kehtestatud, et minimeerida riski kontsentratsiooni ja seega vähendada potentsiaalset kahju, mis tuleneb teise osapoole võimalikust suutmatusest oma kohustusi täita.

Likviidsusrisk

Likviidsuse jälgimisel võetakse arvesse finantsinvesteeringute ja -varade (nõuded klientidele ja muud nõuded) laekumise tähtaegu, nagu ka planeeritud rahavoogusid äritegevusest. Kontsernil ei olnud 31.12.2017 seisuga kohustusi (välja arvatud puhkusereserv), mille maksetähtaeg oleks enam kui kaks kuud. Kuna kontserni raha osatähtsus ulatub 42%-ni varadest, ei hinda juhtkond ettevõtte likviidsusriski oluliseks.

Kapitali juhtimine

Kapitali juhtimise eesmärk on tagada kontsernile tugev bilanss, mis toetab igapäevast äritegevust ja ettevõtte strateegilist arengut. Autotööstuse tsüklilisuse tõttu saab edukas olla finantsiliselt tugev ja sõltumatu allhankija. Komponentide tootmine ekspordiks nii Euroopa, Ameerika, Aasia kui ka Aafrika ettevõtetele, mille arendamine on kontserni üks strateegilisi eesmärke, on kapitalimahukas tootmisharu. Kontsern ei kasutanud võõrkapitali. Investeeringud taastootmisse ja arengusse tehti omakapitali arvel. Otsuse dividendide maksmise kohta teeb omanik, võttes arvesse majanduskeskkonna arengut Eestis ja sihtturgudel, kontserni majandustulemusi ja arenguplaane.

Õiglane väärtus

Juhtkonna hinnangul ei erine kontserni finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Õiglane väärtus on määratud raha (k.a tähtjalised deposiidid) ning muude nõuete ja kohustuste puhul diskonteeritud rahavoogude meetodil.

Konsolideerimisgrupi struktuur

AS Norma kontserni kuulus 2017. aastal AS Norma ja tema 100% osalusega tütaretevõtja Venemaal.

Venemaal asuva tütaretevõtja Norma-Osvar ZAO audiitoriks on audit-konsultatsiooni keskus „Konsuelo“ (tunnistus nr. 156, registreerimise nr. 10201000487) asukohaga Venemaal Vladimiri linnas.

Emaettevõtja tegevusvaldkonnaks on autoohutussüsteemide, sealhulgas autoohutusrihmade ja nende komponentide tootmine ja müük, inseneriteenuse osutamine autoohutussüsteemide ning ohutusrihmade komponentide väljatöötuse ning adapteerimise osas. Emaettevõtte käive oli 2017. a. 65,2 (2016: 64,8) miljonit eurot, puhaskasum 4,3 (2016: 3,3), omakapital 47,1 (31.12.2016: 42,8) miljonit eurot.

Venemaal asuv tütaretevõtja Norma-Osvar ZAO esindab AS-i Norma Venemaal. Norma-Osvar ZAO müügikäive 2017. aastal nagu ka eelneval aastal puudus, kasum 0,005 (2016: 0,009) ja omakapital -0,18 (31.12.2016: -0,19) miljonit eurot.

Töökeskkond

Euroopa Liidu ja Autolivi Grupi suuniseid arvestades jätkus 2017.a. ettevõttes töökeskkonna riskijuhtimise täiustamine. Ohutuse tagamiseks ja töötajate tervise kaitseks pidevalt uuenevates tingimustes on kehtestatud ja täiendatud ajakohaseid nõudeid.

Fookuses on töötajate tervis, turvalisus ja heaolu. Töökeskkonnapoliitika ülesanne ei ole mitte ainult kõrvaldada või vähendada ohtusid ja negatiivseid mõjureid, vaid arendada töökeskkonda nii, et see muudaks võimalikuks töötaja füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu.

Minimeerimaks füüsiliste ja füsioloogiliste ohutegurite riske toimub uute tehnoloogiate evitamine ja juurutamine. Töö füüsiline raskus on vähenenud, paljud operatsioonid on automatiseeritud, töötajate motivatsioon ning töö mitmekesisus kasvanud.

Töökeskkonna ja -tingimuste täiustamise kõrval parendatakse ka olmetingimusi. Psühholoogilise töökeskkonna parandamiseks tugevdatakse kogukonna ühtekuuluvustunnet ja pakutakse erinevaid toetusi ning hüvitisi töötajatele (toetatakse sportlikku tegevust, korraldatakse töötajate lastele jõulupakke, kõikide töötajate ühisüritused, nagu suvesündmus, ettevõtte aastapäeva tähistamine, jõulupidu, ja motivatsioonipäevad allüksustele).

Töötervishoiu- ja ohutusalases ennetustegevuses on suur osa töötajate kaasamisel ohutu töökeskkonna loomisel, töötajate koolitustel ja regulaarsetel tervisekontrollidel.

Meie ettevõtte ohutuskultuur - see on meie tegevustavad, ja kõigi meie töötajate teadmised pidevalt muutuvatest ohuteguritest, see on meie hoiakud ja kohusetunne ohutuse hoidmisel.

Keskkonnamõjud

AS Norma eesmärgiks on valmistada tooteid nii, et nende keskkonnamõjud valmistamisel, kasutamisel ja kasutusest kõrvaldamisel oleksid minimaalsed, kuid mitte tehes järeleandmisi toote kvaliteedis ja ohutuses.

Oleme pühendunud järgmiste juhtpõhimõtete rakendamisele:

- suhtuda äritegevuses vastutustundlikult keskkonda ning hoolivalt oma töötajatesse, klientidesse ja ühiskonda,
- järgida Eesti seadusandlikke ja kliendi nõudeid, mis kohalduvad AS Norma tegevustele,
- suunata AS Norma keskkonna-alased tegevused protsesside pidevale parendamisele ja saastamise vältimisele.

2017. aastal sai regulaarse auditi käigus ka ISO 14001 nõuetele vastavus taas tõendatud.

Arengusuunad ja olulisemad planeeritavad investeeringud

Arengusuunad

Fookus on suunatud autoohutusrihmade komponentide ja koostude müügi laiendamisele

AS Norma kui autoohutusrihmade tarnija turuosa AvtoVAZ-Renault kontsernile Togliatti ja Volvo sõiduaotodele langes jätkuvalt 2017. aastal, kuna nende autotootjate vanade mudelite tootmine kahaneb või on lõppemas ja uutele tarnivad tooteid globaalsed tarnijad. On ilmne, et ohutusrihmade turu osatähtsus AS Norma jaoks langeb jätkuvalt.

AS Norma jätkab arenemist suunas, kus ettevõtte on tuntav konkurentsieelis: vertikaalne integratsioon ning teadmised materjalide, tootmisprotsesside ja komponentide tootmise kohta. See võimaldab arendada ettevõtet Euroopas, aga ka Ameerikas ja Aasias tunnustatud tarnijaks autoohutuskomponentide sektoris nii esimese ringi tarnijatele kui ka lõpptootjatele.

Kasvanud on ohtussüsteemi alamkoostude otsetarned nii esimese ringi (Tier 1) alltarnijatele kui ka otse autotootjatele. Norma on saanud heakskiidu kui usaldusväärne tarnija alustamiseks koostööd mitme juhtiva globaalse autotootjaga.

Investeeringud ja oluline kasv komponentide turul ning otsetarned autotootjatele on võimaldanud AS Norma turge oluliselt diversifitseerida nii geograafilisest kui ka kliendiaspektist lähtudes.

Planeeritavad suuremad investeeringud

2018. aastal on plaan investeerida materiaalsesse põhivarasse autoohutusrihmade komponentide ja koostude tootmisvõimsuste suurendamiseks, tootmisprotsesside efektiivsuse ning toodete kvaliteedi tõstmiseks ja töökeskkonna kaasajastamiseks.

Olulisemad uurimis- ja arendustegevuse projektid

2018. aastal jätkatakse komponentide ja koostude müügi kasvu toetavate väljatöötlusprojektide läbiviimist. Põhirõhku pööratakse innovaatilistele, teadmismahukatele toodetele ja tootmisprotsessidele. Väikeses mahus jätkatakse toodete väljatöötlust ja kliendi rahulolu tagamisele suunatud arendustegevust turvarihmade seeriatootmise toetamiseks.

AS Norma on kujunenud arvestatavaks koostööpartneriks ematööstustele tehniliste arendusprojektide läbiviimisel. Arendustegevuse eesmärk on tootlikkuse suurendamine läbi efektiivsuse kasvu ja loodava lisandväärtuse suurendamise, kus suurem osa koostatavatest komponentidest on toodetud ettevõttes.

Olulisi sündmusi pärast aruandeperioodi lõppu

AS Norma juhatusel ei ole teada aruandeperioodi järgseid sündmusi või asjaolusid, mis võiksid olulisel määral mõjutada kontserni tegevust ja majandustulemusi.

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	23 363	23 740	2
Nõuded ja ettemaksed	7 855	7 654	3
Varud	7 275	6 279	5
Kokku käibevarad	38 493	37 673	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksed	2	7	3
Materiaalsed põhivarad	17 373	14 761	6
Immateriaalsed põhivarad	16	28	7
Kokku põhivarad	17 391	14 796	
Kokku varad	55 884	52 469	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	8 742	9 539	9
Eraldised	225	354	12
Kokku lühiajalised kohustised	8 967	9 893	
Kokku kohustised	8 967	9 893	
Omakapital			
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			
Aktiivkapital nimiväärtuses	7 920	7 920	13
Kohustuslik reservkapital	844	844	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	33 812	30 525	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	4 341	3 287	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	46 917	42 576	
Kokku omakapital	46 917	42 576	
Kokku kohustised ja omakapital	55 884	52 469	

Konsolideeritud kasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Müügitulu	65 214	64 831	14
Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-56 865	-55 008	15
Brutokasum (-kahjum)	8 349	9 823	
Turustuskulud	-328	-394	16
Üldhalduskulud	-3 909	-3 936	17
Muud äritulud	397	303	18
Muud ärikulud	-181	-27	19
Ärikasum (kahjum)	4 328	5 769	
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	19	32	
Intressikulud	-3	-5	
Muud finantstulud ja -kulud	-3	-1	20
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	4 341	5 795	
Tulumaks	0	-2 508	21
Aruandeaasta kasum (kahjum)	4 341	3 287	
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	4 341	3 287	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	4 328	5 769	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	3 943	3 550	6,7
Muud korrigeerimised	-129	152	12
Kokku korrigeerimised	3 814	3 702	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-201	246	3,4
Varude muutus	-996	-571	5
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-794	348	9
Kokku rahavood äritegevusest	6 151	9 494	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-5 292	-3 457	6,7
Laekunud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	0	32	6
Antud laenude tagasimaksed	0	6	
Laekunud intressid	19	27	
Muud väljamaksed investeerimistegevusest	0	-7	3
Muud laekumised investeerimistegevusest	5	0	3
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-5 268	-3 399	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud intressid	-3	0	
Makstud dividendid	0	-10 032	21
Makstud ettevõtte tulumaks	-1 254	-1 254	21
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-1 257	-11 286	
Kokku rahavood	-374	-5 191	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	23 740	28 932	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-374	-5 191	2
Valuutakursside muutuste mõju	-3	-1	20
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	23 363	23 740	2

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			Kokku
	Aksiakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2015	7 920	844	40 557	49 321
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	3 287	3 287
Väljakuulutatud dividendid	0	0	-10 032	-10 032
31.12.2016	7 920	844	33 812	42 576
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	4 341	4 341
31.12.2017	7 920	844	38 153	46 917

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

AS Norma (edaspidi ka "emaettevõtte") ja tema tütarettevõtte (edaspidi koos ka "kontsern") põhitegevuseks on autodele turvasüsteemide ja nende detailide valmistamine, müük ning põhitegevusega seonduvate arendustööde teostamine. Põhitootmise tarbeks kasutatavad tehnoloogiad on metallitöötlamine, plastivalamine, detailide galvaaniline katmine ja toodete koostamine.

AS Norma kontserni kuulus 2017. aastal AS Norma ja tema 100%-lise osalusega tütarettevõtte:

Ettevõtte nimi Norma-Osvar ZAO

Osalus 100%

Asukoht Venemaa

Norma-Osvar ZAO varad asuvad Venemaa territooriumil. Seisuga 31.12.2017.a. on ettevõtte bilansimaht 28 (31.12.2016: 21) tuhat eurot.

AS Norma osalus tütarettevõtte omakapitalis võrdub tema osalusega hääleõiguslikes aktsiates.

Kontsernis töötas 2017. a. lõpus 822 inimest, sealhulgas emaettevõttes 821 inimest (2016. a. lõpus vastavalt 840 ja 838 inimest).

AS Norma on registreeritud ja tegutseb Eesti Vabariigis, Tallinnas, Laki tn. 14.

AS-i Norma 2017. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Finantsaruandluse standarditega, mille põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse meetodist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Konsolideeritud finantsaruanne koostatakse järjepidevuse ja võrreldavuse põhimõtete alusel, mis tähendab, et kontsern järgib alati samu raamatupidamis põhimõtteid ja esitusviisi. Raamatupidamis põhimõtteid ja esitusviisi muudetakse üksnes juhul, kui seda nõutakse uute või muudetud raamatupidamise juhendite (RTJ) ja nende tõlgenduste alusel või kui uus raamatupidamispoliitika ja/või esitusviis annab objektiivsema ülevaate kontserni finantsseisust, finantstulemustest ja rahavoogudest.

Konsolideeritud aruande koostamine

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab AS-i Norma ning selle tütarettevõtte finantsnäitajaid konsolideerituna rida-realt.

Tütarettevõtted on ettevõtted, milles kontsernile kuulub rohkem kui pool hääleõiguslikest aktsiatest või kontsern kontrollib muul moel ettevõtte finants- ja tegevuspoliitikat. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates selle ostukuupäevast (kontrolli omandamise hetkest) kuni müügikuupäevani (kontrolli kaotamise hetkeni).

Tütarettevõtted koostavad oma finantsaruandeid sama perioodi kohta ja kasutavad oma aruannete koostamisel olulises osas samu arvestuspõhimõtteid, mis emaettevõttegi. Kõik kontsernisisesed tehingud, nõuded ja kohustused ning realiseerimata kasumid ja kahjumid kontserni ettevõtete vahel toimunud tehingutelt on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes täies ulatuses elimineeritud. Realiseerimata kahjumeid ei elimineerita, kui sisuliselt on tegemist vara väärtuse langusega

Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused, v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused.

Edasise kajastamise eesmärgil jagatakse finantsvarad järgmistesse gruppidesse:

- finantsvarad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (sellesse gruppi kuuluvad kauplemiseesmärgil soetatud aktsiad, osakud, võlakirjad, mida ei kavatseta hoida lunastustähtajani ja muud väärtpaberid ning positiivse

väärtusega tuletisinstrumentid),

- lunastustähtajani hoitavad investeeringud (sellesse gruppi kuuluvad kindla lunastustähtajaga võlakirjad, mida kavatakse hoida kuni lunastustähtajani),
- laenu ja nõuded (sellesse gruppi kuuluvad antud laenu, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded),
- müügiotel finantsvarad (sellesse gruppi kuuluvad kõik ülejäänud finantsvarad, mis ei kuulu eelpool nimetatud gruppidesse; kontsernil aruandeperioodil ja võrdlusperioodil selliseid investeeringuid ei olnud).

Esimese grupi finantsvarad hinnatakse igal bilansipäeval õiglasesse väärtusesse. Börsil noteeritud väärtipaberite puhul baseerub õiglane väärtus bilansipäeva sulgemishindadel ja Euroopa Keskpanka ametlikel valuutakurssidel. Börsil noteerimata väärtipaberite puhul kasutatakse õiglast väärtust, mille leidmisel võetakse aluseks kogu kontsernile kättesaadav info investeeringu väärtuse kohta. Õiglase väärtuse muutus kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Lunastustähtajani hoitavaid investeeringuid ning laenuid ja nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemist intressimäära. Korrigeeritud soetusmaksumus arvutatakse kogu finantsvara kehtivusperioodi kohta, kusjuures arvesse võetakse igasugune soetamisel tekkinud diskonto või preemia ning tehinguga otseselt seotud kulutused.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kajastatavaid finantsvarasid hinnatakse alla juhul, kui on tõenäoline, et nende kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus (ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osas on allahindlus kajastatud kontraaktiva kontol ning lootusetud nõuded on bilansist välja kantud). Korrigeeritud soetusmaksumusel kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdsväärtus diskonteerituna esmasel kajastamisel fikseeritud efektiivse intressimääraga. Igat nõuet konkreetse kliendi vastu hinnatakse eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta. Äritegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes ärikuluna (real "Üldhalduskulud") ning investeerimistegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna.

Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud ebatõenäoliste nõuete summa korrigeerimisena ja kulu vähendusena aruandeperioodi kasumiaruandes.

Intressitulu laenuelt, nõuetelt ja lunastustähtajani hoitavatelt investeeringutelt kajastatakse kasumiaruandes real "Muud finantstulud ja -kulud".

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Raha

Raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes sisaldavad lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassa, pangakontode ja lühiajaliste kuni 3-kuulise tähtajaga pangadeposiitide saldodid ning muid vabalt kaubeldavaid likviidsed väärtipabereid (näiteks intressifondi osakud).

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Emaettevõtte arvestusvaluuta on euro, mis on ka käesoleva aruande esitusvaluutaks; kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks.

Kõik välisvaluutas toimunud kontserni tehingud on kajastatud eurodes, vastavalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanka kursile. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Välisriigis asuva tütarettevõtte arvestusvaluuta on euro.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Investeering tütarettevõttesse on kajastatud emaettevõtte konsolideerimata finantsaruannetes soetusmaksumuses. See tähendab, et investeering kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglane väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Vara väärtuse test hindamaks, kas investeeringu kaetav väärtus (kõrgem kahest – õiglane väärtus miinus müügiikulutused või kasutusväärtus) on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlusest tekkiv kulu kajastatakse emaettevõtte kasumiaruandes finantskuluna. Juhul, kui olukord muutub ja allahindlus ei ole enam põhjendatud, siis varem kajastatud allahindlus tühistatakse. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, finantstuluna.

Tütarettevõtete poolt makstud dividendid kajastatakse sel hetkel, kui emaettevõttel tekib õigus neile dividendidele, finantstuluna.

Varud

Valmistoodang ja lõpetamata toodang on kajastatud tootmisomahinnas (koosneb otsestest ja kaudsetest tootmiskuludest normaalse tootismahu korral). Ladudes ja tootmises olev toormaterjal ning ostutooted on kajastatud soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast ning ostuga seotud veokuludest, mittetagastatavatest maksudest ja muudest ostuga seotud kulutustest.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varud on kajastatud bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus.

Varude soetusmaksumuse kindlaks määramisel kasutatakse materjalide osas partiilise jälgitavuse arvestust. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruande real "Müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kulu".

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalne põhivara

Põhivara on vara, mille soetusmaksumus ületab kehtestatud alampiiri ja mille kasutusaeg on üle ühe aasta, välja arvatud arvutid ja arvutisüsteemid, millele ei rakendata soetusmaksumuse alampiiri. Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara soetusmaksumuses, miinus akumulieeritud kulum ja võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Põhivara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest - kas õiglane väärtus miinus müügiikulutused või kasutusväärtus), kui see on madalam vara bilansilisest jääkväärtusest. Vara väärtuse test hindamaks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna kasumiaruandes real "Muud ärikulud".

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsiooni, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid indikatsioone on, siis leitakse vara kaetav väärtus ja vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, kulu vähendusena.

Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et kontsern saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse vara eemaldamisel kasutusest. Kui täielikult amortiseerunud vara on veel kasutuses, kajastatakse bilansis nii soetusmaksumust kui akumulieeritud kulumit seni, kuni vara on lõplikult kasutusest eemaldatud.

Materiaalse põhivara objektide amortiseeritav osa (s.o. soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahe) amortiseeritakse kulusse objekti kasuliku eluea jooksul. Erandiks on maa, mida ei amortiseerita. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil, lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, on need komponendid võetud raamatupidamises arvele eraldi varana, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale.

Materiaalse põhivara objektide amortisatsiooninormid, -meetodid ja lõppväärtus vaadatakse iga majandusaasta lõpul üle ja vajadusel muudetakse. Muutust käsitletakse muutusena raamatupidamiseslikel hinnangutes.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidine mõõtmine sõltub sellest, kas tegemist on piiratud elueaga varaga või määramata elueaga varaga. Piiratud elueaga immateriaalne põhivara kajastatakse soetusmaksumuses miinus akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud vara väärtuse langustest tulenevad kahjumid. Selliseid varasid amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast: Ostetud litsentsid 3-10 aastat

Piiratud kasutusea immateriaalne vara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest - kas õiglane väärtus miinus müügiikulutused või kasutusväärtus), kui see on madalam vara bilansilisest jääkväärtusest. Vara väärtuse test hindamaks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna kasumiaruandes real "Muud ärikulud".

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsiooni, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid indikatsioone on, siis leitakse vara kaetav väärtus ja vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, kulu vähendusena.

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimustulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Arendusväljaminekud kapitaliseeritakse juhul, kui;

- (1)Kontsern suudab tõestada et immateriaalse vara kasutus- või müügikõlblikuks saamine on tehniliselt võimalik,
- (2)Kontsern kavatseb immateriaalse vara valmis saada ja seda kasutada või müüa,
- (3)Kontsernil on võimalik immateriaalset vara kasutada või müüa, on võimalik hinnata immateriaalsest varast tulevikus tekkivat tulu,
- (4)Kontsernil on immateriaalse vara arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks või müümiseks olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid ning arendusprojektiga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Uue majandusüksuse asutamisega seotud väljaminekuid, uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumise eesmärgil läbi viidud uuringutega seotud kulutusi ning koolituskulud ei kapitaliseerita.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 2 566 eurot

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Ehitised	5-20
Masinad ja seadmed	3-12
IT seadmed	3-7
Muu inventar	5-7

Rendid

Kapitali- ja kasutusrendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kontsern kui rentnik

Makstud kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Kontsern kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu materiaalse põhivaraga. Väljarenditavat vara amortiseeritakse, lähtudes kontsernis sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimispolüümõtetest. Saadud kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Finantskohustised

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse sisemise intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustuse eluea jooksul. Finantskohustustega kaasnevad kulutused (sh. intressikulud) kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna.

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui kohustus on tasutud, tühistatud või aegunud.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Bilansis kajastatakse eraldisena aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel tekkinud kontserni kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mis nõuab varast loobumist ja mille maksumust saab usaldusväärselt määrata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kuid mille realiseerumist hindab juhtkond ebatõenäoliseks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Tulud

Müügitulu arvestus

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Vahendatavatest teenustest tulenev tulu kajastatakse kasumiaruandes saldeerituna nende teenustega seotud kulutustega.

Intressitulu kajastatakse intressi viitlaekumisena, mille arvestamisel kasutatakse sisemise intressimäära meetodit. See on intressimäär, mida rakendades finantsinstrumendist, tema oodatava kestvuse jooksul, tulenevad tuleviku rahavood diskonteeruvad instrumendi bilansilise väärtuseni.

Maksustamine**Ettevõtte tulumaks**

Eestis registreeritud ettevõtted:

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustusi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende kehtiva maksumääraga 20/80 (2016: 20/80) netodividendina väljamakstud summalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäär 14/86. Seda soodsamat maksumäärat saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. a. esimene arvesse võetav aasta.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust kontserni Eestis registreeritud ettevõtete vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud lisas 21.

Venemaal registreeritud ettevõtted:

Vastavalt Venemaa tulumaksuseadusele on ettevõtte puhaskasum, mida on korrigeeritud tulumaksuseaduses sätestatud ajutiste ja püsivate erinevustega, Venemaal tulumaksuga maksustatav (maksumäär on 20%).

Edasilükkunud tulumaks on kajastatud kohustusemeetodil kõigi bilansikuupäeval esinevate ajutiste erinevuste kohta varade ja kohustuste maksustamisbaasi ja nende bilansilise väärtuse vahel raamatupidamisarvestuses. Edasilükkunud tulumaksuvara kajastatakse ainult siis, kui on tõenäoline, et tulevikus tekivad kasumid, mille arvelt saab edasilükkunud tulumaksuvara kasutada.

Tasumisele kuuluv tulumaksukohustus kajastatakse lühiajalise kohustusena ja edasilükkunud tulumaksu-kohustus või -nõue pikaajalise kohustuse või põhivarana.

Seotud osapooled

Osapooled on seotud, kui ühel osapoolel on kontroll teise osapoole üle või oluline mõju teise osapoole äriistele otsustele. Kontsern, mis kuulub omakorda Autoliv'i kontserni, käsitleb seotud osapooltena:

- a) AS Norma emaettevõtet ning Autoliv kontserni emaettevõtet;
- b) teisi Autoliv kontserni kuuluvaid ettevõtteid;
- c) kontserni ja tema emaettevõtte juhtkonna võtmeisikuid ning
- d) eelmises punktis nimetatud isikute lähisugulasi ja nende poolt kontrollitavaid ettevõtteid.

Lisa 2 Raha

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Arvelduskontod	1 863	5 740
Lühiajalised deposiidid alla 3 kuu	21 500	18 000
Kokku raha	23 363	23 740

Lühiajalised deposiidid tähtajaga alla 3 kuu olid paigutatud Autolivi Finantsturgude divisjoni seisuga 31.12.2017 summas 21 500 (31.12.2016: 12 000) tuhat eurot, tootlusega 0,1% (31.12.2016: 0,1%), pankadesse seisuga 31.12.2017 deposiite ei paigutatud (31.12.2016: 6 000 tuhat eurot, tootlusega 0,16% oli paigutatud DNB panka).

AS Norma kasutab arvelduskrediiti, mille limiit on 1 miljon eurot. Limiidi kasutamise intressikulu on kajastatud finantskuludes.

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2017	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	2 294	2 294	0	0	
Ostjatelt laekumata arved	2 302	2 302	0	0	4
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-8	-8	0	0	4
Nõuded seotud osapoolte vastu	5 231	5 231	0	0	4,23
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	34	34	0	0	11
Muud nõuded	19	19	0	0	
Viitlaekumised	19	19	0	0	
Ettemaksed	279	277	2	0	
Tulevaste perioodide kulud	279	277	2	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	7 857	7 855	2	0	

	31.12.2016	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	2 472	2 472	0	0	
Ostjatelt laekumata arved	2 517	2 517	0	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-45	-45	0	0	
Nõuded seotud osapoolte vastu	5 078	5 078	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	2	2	0	0	
Muud nõuded	15	15	0	0	
Laenunõuded	3	3	0	0	
Viitlaekumised	12	12	0	0	
Ettemaksed	94	87	7	0	
Tulevaste perioodide kulud	94	87	7	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	7 661	7 654	7	0	

Pikaajaliseks nõudeks seisuga 31.12.2017 oli emattevõtjale makstud tarkvaralitsentsi tasu summas 2 (31.12.2016: 7) tuhat eurot.

Nii seisuga 31.12.2017 kui ka 31.12.2016 on ettemakstud kuludena kajastatud tulevaste perioodidega seotud tarkvaralitsentside tasud, kindlustusmaksed, ajakirjanduse tellimused jmt kulud.

Lisa 4 Nõuded ostjate vastu

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Ostjatelt laekumata arved	7 533	7 595	3
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-8	-45	3
Kokku nõuded ostjate vastu	7 525	7 550	

Lisa 5 Varud

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Tooraine ja materjal	3 549	2 960
tooraine ja materjal	4 619	3 958
reserv	-1 070	-998
Lõpetamata toodang	1 954	2 108
lõpetamata toodang	1 989	2 136
reserv	-35	-28
Valmistoodang	1 546	1 154
valmistoodang	1 698	1 306
reserv	-152	-152
Ettemaksed varude eest	226	57
Kokku varud	7 275	6 279

Seoses varude realiseerimismaksumuse langemisega alla soetusmaksumuse on varusid alla hinnatud.

Allahinnatud varude bilansiline maksumus seisuga 31.12.2017 on 91 (31.12.2016: 152) tuhat eurot.

Tootmiseks ja realiseerimiseks kõlbmatuid materjale ning lõpetamata ja valmistoodangut on 2017. aastal maha kantud summas 191 (2016: 156) tuhat eurot.

2017. aastal võeti kasutusele varasematel perioodidel allahinnatud varudest materjale 83 (2016: 187) tuhande euro väärtuses, allahindluse tühistamine on kajastatud müüdud toodangu kulus.

Seisuga 31.12.2017 on kontserni varusid kolmandate osapoolte käes vastutaval hoiul bilansilise maksumusega 2 352 (31.12.2016: 1 415) tuhat eurot. Kontserni ülejäänud varud asuvad AS Norma territooriumil.

Lisa 6 Materiaalsed põhivarad

(tuhandetes eurodes)

										Kokku
	Maa	Ehitised	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Lõpetamata projektid	Ettemaksed	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
31.12.2015										
Soetusmaksumus	162	8 462	791	45 499	46 290	670	1 958	42	2 000	57 584
Akumuleeritud kulum	0	-5 243	-687	-35 957	-36 644	-491	0	0		-42 378
Jääkmaksumus	162	3 219	104	9 542	9 646	179	1 958	42	2 000	15 206
Ostud ja parendused	0	193	211	1 553	1 764	57	258	827	1 085	3 099
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		193					0	0	0	193
Muud ostud ja parendused			211	1 553	1 764	57	258	827	1 085	2 906
Amortisatsioonikulu	0	-492	-67	-2 892	-2 959	-93	0	0		-3 544
Ümberliigitamised	0	0	0	1 958	1 958	0	-1 958	0	-1 958	0
Ümberliigitamised lõpetamata projektidest	0	0	0	1 958	1 958	0	-1 958	0	-1 958	0
31.12.2016										
Soetusmaksumus	162	8 650	952	47 426	48 378	709	258	869	1 127	59 026
Akumuleeritud kulum	0	-5 730	-704	-37 265	-37 969	-566	0	0	0	-44 265
Jääkmaksumus	162	2 920	248	10 161	10 409	143	258	869	1 127	14 761
Ostud ja parendused	0	273	134	2 799	2 933	86	2 104	1 147	3 251	6 543
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		273					0	0	0	273
Muud ostud ja parendused			134	2 799	2 933	86	2 104	1 147	3 251	6 270
Amortisatsioonikulu	0	-531	-130	-3 054	-3 184	-83	0	0		-3 798
Ümberliigitamised	0	38	-133	309	176	0	-258	-89	-347	-133
Ümberliigitamised ettemaksetest	0	0	0	89	89	0	0	-89	-89	
Ümberliigitamised lõpetamata projektidest	0	38	0	220	220	0	-258	0	-258	0
Muud ümberliigitamised	0	0	-133	0	-133	0	0	0	0	-133
31.12.2017										
Soetusmaksumus	162	8 961	559	48 491	49 050	578	2 104	1 927	4 031	62 782
Akumuleeritud kulum	0	-6 261	-440	-38 276	-38 716	-432	0	0	0	-45 409
Jääkmaksumus	162	2 700	119	10 215	10 334	146	2 104	1 927	4 031	17 373

2017. aastal kanti maha põhivara, mille soetusmaksumus oli 2 789 (2016: 1 658) tuhat eurot ja akumuleeritud kulum 2 655 (2016: 1 657) tuhat eurot.

Seisuga 31.12.2017 kasutuses olev täielikult amortiseerunud materiaalse põhivara soetusmaksumus on 27 241 (31.12.2016: 28 728) tuhat eurot.

2017. aastal muudeti põhivaras arvutite soetusmaksumuse alampiiri, millest tulenes bilansi muutus 133 tuhat eurot.

Kontserni materiaalsed põhivarad asuvad AS Norma territooriumil, välja arvatud tütarettevõtja Norma-Osvar ZAO, kelle põhivarad, mis

on täielikult amortiseerunud, asuvad Venemaa territooriumil.

Lisa 7 Immateriaalsed põhivarad

(tuhandetes eurodes)

		Kokku
	Arvutitarkvara	
31.12.2015		
Soetusmaksumus	384	384
Akumuleeritud kulum	-371	-371
Jääkmaksumus	13	13
Ostud ja parendused	21	21
Amortisatsioonikulu	-6	-6
31.12.2016		
Soetusmaksumus	405	405
Akumuleeritud kulum	-377	-377
Jääkmaksumus	28	28
Amortisatsioonikulu	-12	-12
31.12.2017		
Soetusmaksumus	393	393
Akumuleeritud kulum	-377	-377
Jääkmaksumus	16	16

Lisa 8 Kasutusrent

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2017	2016
Kasutusrendikulu	-48	-49
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2017	31.12.2016
12 kuu jooksul	-43	-43
1-5 aasta jooksul	-81	-65

Kõigi mootorsõidukite kasutusrendilepingute alusvaluutaks on euro. Lepingud ei sea piiranguid kontserni dividendi- ja finantseerimispoliitikale. Rendile võetud vara ei ole edasi antud allrendile.

Lisa 9 Võlad ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	4 699	4 699	0	0	
Võlad töövõtjatele	1 847	1 847	0	0	10
Maksuvõlad	904	904	0	0	11
Muud võlad	1	1	0	0	
Muud viitvõlad	1	1	0	0	
Saadud ettemaksed	296	296	0	0	
Tulevaste perioodide tulud	253	253	0	0	
Muud saadud ettemaksed	43	43	0	0	
Võlg Autoliv kontserni ettevõtjatele	710	710	0	0	23
Muud tekkepõhised kulud	285	285	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	8 742	8 742	0	0	

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	3 659	3 659	0	0	
Võlad töövõtjatele	1 968	1 968	0	0	
Maksuvõlad	2 083	2 083	0	0	10
Muud võlad	2	2	0	0	11
Muud viitvõlad	2	2	0	0	
Saadud ettemaksed	234	234	0	0	
Tulevaste perioodide tulud	192	192	0	0	
Muud saadud ettemaksed	42	42	0	0	
Võlg Autoliv kontserni ettevõtjatele	1 185	1 185	0	0	23
Muud tekkepõhised kulud	408	408	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	9 539	9 539	0	0	

Võlg Autoliv kontserni ettevõtjatele koosneb kohustusest tarnete eest, mis seisuga 31.12.2017 moodustab summa 505 (31.12.2016: 607) tuhat eurot ja stantside ja plastivaluvormide tootmiseks saadud ettemaksete saldost 205 (31.12.2016: 578) tuhat eurot (vt ka lisa 23).

Lisa 10 Võlad töövõtjatele

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Töötasude kohustis	873	791	
Puhkusetasude kohustis	889	760	
Muud töötajatega seotud reservid	85	417	
Kokku võlad töövõtjatele	1 847	1 968	9

Lisa 11 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2017		31.12.2016	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	0	0	1 254
Käibemaks	34	0	2	0
Üksikisiku tulumaks	0	386	0	367
Erisoodustuse tulumaks	0	4	0	8
Sotsiaalmaks	0	423	0	368
Kohustuslik kogumispension	0	38	0	37
Töötuskindlustusmaksed	0	53	0	49
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	34	904	2	2 083

Vaata lisa 3.

Lisa 12 Eraldised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2016	Moodustamine/ korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2017
Kokku eraldised	354	104	-233	225
Sealhulgas:				
Lühiajalised	354	104	-233	225
Garantiieraldis	32	5	-1	36
Muud eraldised	322	99	-232	189
	31.12.2015	Moodustamine/ korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2016
Kokku eraldised	202	274	-122	354
Sealhulgas:				
Lühiajalised	202	274	-122	354
Garantiieraldis	10	23	-1	32
Muud eraldised	192	251	-121	322

Vaata lisasid 15 ja 17.

Lisa 13 Aktsiakapital

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Aktsiakapital	7 920	7 920
Aktsiate arv (tk)	13 200 000	13 200 000
Aktsiate nimiväärtus	0.60	0.60

Aktsiate nimiväärtus on toodud eurodes.

Lisa 14 Müügitulu

(tuhandetes eurodes)

	2017	2016
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Rootsi	10 537	16 358
Saksamaa	7 181	5 097
Rumeenia	6 070	6 268
Ungari	5 939	5 440
Poola	3 970	4 763
Eesti	3 003	1 470
Tšehhi	2 657	2 196
Slovakkia	330	296
Hispaania	286	488
Prantsusmaa	263	176
Müük Euroopa Liidu riikidele, muud	317	189
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	40 553	42 741
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike		
Ameerika Ühendriigid	8 062	9 402
Hiina	4 694	3 328
Mehhiko	3 635	2 857
Venemaa	2 924	2 774
Tai	2 217	1 142
Türgi	1 575	1 174
Korea Vabariik	712	772
Brasillia	309	268
India	270	111
Lõuna-Aafrika Vabariik	128	161
Müük väljaspool Euroopa Liidu riike, muud	135	101
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike, kokku	24 661	22 090
Kokku müügitulu	65 214	64 831
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Autoohutusrihmade komponendid	42 748	42 851
Autoohutusrihmad	10 771	14 439
Ohutussüsteemi alamkoostud	7 501	4 480
Muud tooted	4 194	3 061
Kokku müügitulu	65 214	64 831

Lisa 15 Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu

(tuhandetes eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Tooraine ja materjal	-29 554	-29 676	
Varude allahindlus ja mahakandmine	-194	-232	
Energia	-2 105	-2 189	
Elektrienergia	-1 693	-1 817	
Soojusenergia	-384	-334	
Kütus	-28	-38	
Veevarustusteenused	-118	-128	
Transpordikulud	-1 585	-1 696	
Tööjõurent	-81	-78	
Mitmesugused bürookulud	-38	-57	
Uurimis- ja arengukulud	-311	-228	
Lähetuskulud	-109	-142	
Koolituskulud	-18	-58	
Riiklikud ja kohalikud maksud	-86	-84	
Kulud eraldiste moodustamiseks	0	-124	12
Tööjõukulud	-15 743	-14 338	22
Amortisatsioonikulu	-3 727	-3 493	6,7
Muud ostetud teenused	-1 183	-1 094	
Muud	-2 013	-1 391	
Kokku müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-56 865	-55 008	

Muude ostetud teenuste real on kajastatud Autolivi kontserni ettevõtjalt ostetud teenused.

Lisa 16 Turustuskulud

(tuhandetes eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Transpordikulud	-103	-126	
Mitmesugused bürookulud	-13	-12	
Lähetuskulud	-11	-10	
Tööjõukulud	-195	-198	22
Muud	-6	-48	
Kokku turustuskulud	-328	-394	

Lisa 17 Üldhalduskulud

(tuhandetes eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Mitmesugused bürookulud	-27	-28	
Uurimis- ja arengukulud	-49	-39	
Lähetuskulud	-25	-30	
Koolituskulud	-9	-10	
Kulud eraldiste moodustamiseks	-104	-150	12
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	-20	-12	
Tööjõukulud	-1 846	-1 617	22
Amortisatsioonikulu	-83	-57	6,7
Muud	-409	-512	
Muud ostetud teenused	-1 337	-1 481	
Kokku üldhalduskulud	-3 909	-3 936	

Muude ostetud teenuste real on kajastatud Autolivi kontserni ettevõtjatelt ostetud teenused.

Lisa 18 Muud äritulud

(tuhandetes eurodes)

	2017	2016
Kasum valuutakursi muutustest	0	5
Põhitootmisega mitteseotud müügi tulu	363	294
Muud	34	4
Kokku muud äritulud	397	303

Lisa 19 Muud ärikulud

(tuhandetes eurodes)

	2017	2016
Kahjum valuutakursi muutustest	-4	0
Põhitootmisega mitteseotud kulud	-2	0
Annetused, kingitused	-35	-20
Ühingute, liitude liikmemaksud	-7	-7
Muud	-133	0
Kokku muud ärikulud	-181	-27

Lisa 20 Muud finantstulud ja -kulud

(tuhandetes eurodes)

	2017	2016
Kasum (kahjum) valuutakursi muutustest	-3	-1
Kokku muud finantstulud ja -kulud	-3	-1

Lisa 21 Tulumaks

(tuhandetes eurodes)

Tulumaksukulu komponendid	2016	
	Maksustatav summa	Tulumaks
Väljakuulutatud dividendid	-10 032	-2 058
Muud riigid kui Eesti	-10 032	-2 058
Kokku	-10 032	-2 058

Kontserni tütarettevõtte ZAO Norma-Osvar asub ja on registreeritud Venemaal, kus tulumaksu objektiks on aruandeaasta kasum. 31.12.2017 seisuga on Venemaal asuval tütarettevõttel edasikantavaid maksukahjumeid summas 169 (2016: 21) tuhat eurot, millelt tekib edasilükkunud tulumaksuvara. Antud majandusolukorras ei näe juhatust, et lähiaastatel (3 aastat) annaks edasilükkunud potentsiaalset tulumaksuvara olulisel määral realiseerida, mistõttu ei ole seda ka bilansis kajastatud.

Maksimaalne võimalik tulumaks dividendide maksmisel

Kontserni jaotamata kasum seisuga 31.12.2017 moodustas 38 153 (31.12.2016: 33 812) tuhat eurot. Maksimaalne tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel netodividendidena on 7 631 (31.12.2016: 6 762) tuhat eurot, seega oleks netodividendidena võimalik välja maksta 30 522 (31.12.2016: 27 050) tuhat eurot.

Potentsiaalse tulumaksukohustuse arvutamisel on aluseks võetud

(1) maksumäär, mis kehtib 2018. aastal väljamakstavate dividendidele

(2) eeldus, et jaotatavad dividendid ja nendelt tekkiv tulumaks kokku ei ületaks jaotamata kasumi jääki vastavalt seisuga 31.12.2017 ja 31.12.2016.

Lisa 22 Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

	2017	2016
Palgakulu	-13 319	-12 118
Sotsiaalmaksud	-4 364	-3 943
Töötuskindlustusmaksud	-101	-92
Kokku tööjõukulud	-17 784	-16 153
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	841	842

Lisa 23 Seotud osapooled

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus	Autoliv AB
Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud	Rootsi
Kontserni nimetus, millesse kuulub emaettevõtja	Autoliv
Riik, kus kontserni emaettevõtja on registreeritud	Rootsi

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2017		31.12.2016	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Emaettevõtja	61	70	21	-42
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	5 170	640	5 056	1 227

Ostud ja müügid

	2017		2016	
	Ostud	Müügid	Ostud	Müügid
Emaettevõtja	763	273	612	278
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	5 032	44 716	6 477	44 890

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2017	2016
Arvestatud tasu	601	537

Autoliv AB Finantsturgude divisjonis oli seisuga 31.12.2017 paigaldatud lühiajalisi hoiuseid tootlusega 0,1% (31.12.2016: 0,1%) summas 21 500 (31.12.2016: 12 000) tuhat eurot (vt. lisa 2). 2017. aastal oli tulu investeringust Autolivi Finantsturgude divisjoni 17 (2016: 20) tuhat eurot, mis on kajastatud deposiidiintressina kasumiaruande real „Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt“.

Nõuded ja kohustused Autoliv kontserni ettevõtete vastu/ees on tagamata ja ei kanna intresse, kuna tegemist on tavapäraste maksetähtaegadega, v.a. eelmises lõigus kirjeldatud deposiidid.

Kohustuste hulgas on kajastatud Autoliv kontserni ettevõtjatelt stantside ja plastivaluvormide tootmiseks saadud ettemaksete saldo 205 (31.12.2016: 578) tuhat eurot (lisa 9).

2017. aastal oli kaupade müük Autolivi kontserni ettevõtjatele 44 716 (2016: 44 084) tuhat eurot; teenuste müük emaettevõtjale oli 273 (2016: 278) ning teistele samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtjatele 823 (2016: 806) tuhat eurot.

2017. aastal osteti kaupu Autolivi kontserni ettevõtjatelt 3 175 (2016: 4 597) tuhande euro eest; teenuseid osteti emaettevõtjalt 763 (2016: 612) ning teistelt samasse konsolideerimisgruppi kuuluvatelt ettevõtjatelt 1 857 (2016: 1 880) tuhande euro eest.

Kaupade müügid Autoliv kontserni ettevõtjatele on kajastatud kasumiaruande real „Müügitulu“ ja ostud ridadel „Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu ja „Üldhalduskulu“.

Müüdnud teenuste all on kajastatud:

- (1) Autolivi kontserni ettevõtjatele osutatud inseneriteenust 2017. a. 416 (2016: 438) tuhat eurot, kajastatud kasumiaruande real „Müügitulu“
- (2) AS Norma poolt Autolivi kontserni ettevõtjatele esitatud arved kulutuste katmiseks, mis kasumiaruandes on kajastatud real „Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu“ kulusid vähendavana 2017. a. summas 291 (2016: 293) tuhat eurot.

AS Norma juhatuse liikme lepingu alusel on töösuhte lõpetamisel ettenähtud hüvitis suuruses 0 kuni 12 kuu töötasu, sõltuvalt lepingu lõpetamise tingimustest. Maksimalne võimalik hüvitis arvestades kõikide juhatuse liikmete lepinguid oleks 368 (2016: 352) tuhat eurot.

Vaata lisa 3 ja 9.

Lisa 24 Konsolideerimata bilanss

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Varad		
Käibevarad		
Raha	23 350	23 731
Nõuded ja ettemaksed	7 851	7 852
Varud	7 273	6 278
Kokku käibevarad	38 474	37 861
Põhivarad		
Finantsinvesteeringud	2	2
Nõuded ja ettemaksed	2	7
Materiaalsed põhivarad	17 373	14 761
Immateriaalsed põhivarad	16	28
Kokku põhivarad	17 393	14 798
Kokku varad	55 867	52 659
Kohustised ja omakapital		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Võlad ja ettemaksed	8 749	9 542
Eraldised	225	354
Kokku lühiajalised kohustised	8 974	9 896
Kokku kohustised	8 974	9 896
Omakapital		
Aktiivkapital nimiväärtuses	7 920	7 920
Kohustuslik reservkapital	844	844
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	33 999	30 721
Aruandeaasta kasum (kahjum)	4 130	3 278
Kokku omakapital	46 893	42 763
Kokku kohustised ja omakapital	55 867	52 659

Lisa 25 Konsolideerimata kasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2017	2016
Müügitulu	65 214	64 831
Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-56 910	-55 048
Brutokasum (-kahjum)	8 304	9 783
Turustuskulud	-328	-394
Üldhalduskulud	-4 071	-3 891
Muud äritulud	389	292
Muud ärikulud	-178	-28
Kokku ärikasum (-kahjum)	4 116	5 762
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	19	32
Intressikulud	-3	-5
Muud finantstulud ja -kulud	-2	-3
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	4 130	5 786
Tulumaks	0	-2 508
Aruandeaasta kasum (kahjum)	4 130	3 278

Lisa 26 Konsolideerimata rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	2017	2016
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	4 116	5 762
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	3 944	3 550
Muud korrigeerimised	-129	151
Kokku korrigeerimised	3 815	3 701
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	1	249
Varude muutus	-995	-570
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-790	353
Kokku rahavood äritegevusest	6 147	9 495
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-5 293	-3 457
Laekunud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	0	32
Antud laenude tagasimaksed	0	6
Laekunud intressid	19	27
Muud väljamaksed investeerimistegevusest	0	-7
Muud laekumised investeerimistegevusest	5	0
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-5 269	-3 399
Rahavood finantseerimistegevusest		
Makstud intressid	-3	0
Makstud dividendid	0	-10 032
Makstud ettevõtte tulumaks	-1 254	-1 254
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-1 257	-11 286
Kokku rahavood	-379	-5 190
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	23 731	28 924
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-379	-5 190
Valuutakursside muutuste mõju	-2	-3
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	23 350	23 731

Lisa 27 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

				Kokku
	Aksiakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2015	7 920	844	40 753	49 517
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	3 278	3 278
Väljakuulutatud dividendid	0	0	-10 032	-10 032
31.12.2016	7 920	844	33 999	42 763
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	-2	-2
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	-185	-185
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2016	7 920	844	33 812	42 576
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	4 130	4 130
31.12.2017	7 920	844	38 129	46 893
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	-2	-2
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	26	26
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2017	7 920	844	38 153	46 917

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 11.04.2018

aktsiaselts Norma (registrikood: 10043950) 01.01.2017 - 31.12.2017 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ÜLLE JÕGI	Juhatuse liige	11.04.2018

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Norma aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud AS Norma ja tema tütarettevõtjate (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2017 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid ning konsolideeritud aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt kontserni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2017 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperдите eetikakoodeksiga (Eesti), ja oleme täitnud oma muud eetikaalaseid kohustused vastavalt eetikakoodeksi nõuetele.

Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ning sellise sisekontrollisüsteemi eest nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamus avaldamiseks kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;

- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;

- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärsel kahtlul kontserni suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamus. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;

- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuste finantssteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus kontserni konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame kontserniauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamusel.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/allkirjastatud digitaalselt/
Olesia Abramova
Vandeauditori number 561
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58
Rävala pst 4, 10143 Tallinn

Herki Didvig
Vandeauditori number 573

11. aprill 2018

Audiitorite digitaalallkirjad

aktsiaselts Norma (registrikood: 10043950) 01.01.2017 - 31.12.2017 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
OLESIA ABRAMOVA	Vandeaudiitor	11.04.2018
HERKI DIDVIG	Vandeaudiitor	11.04.2018

Kasumi jaotamise ettepanek

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2017
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	33 812
Aruandeaasta kasum (kahjum)	4 341
Kokku	38 153
Jaotamine	
Dividendideks	1 980
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	36 173
Kokku	38 153

AS Norma nõukogu poolt kinnitatud juhatuse ettepanek on maksta dividende 0,15 eurot aktsia kohta, kogusummas 1 980 000 (üks miljon üheksasada kaheksakümmend tuhat) eurot.

Kasumi jaotamise otsus

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2017
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	33 812
Aruandeaasta kasum (kahjum)	4 341
Kokku	38 153
Jaotamine	
Dividendideks	1 980
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	36 173
Kokku	38 153

Ainuaktsionäri otsus 04. mai 2018:

1. Seltsi 2017. a. majandusaasta aruande kinnitamine
Kinnitada Seltsi 2017. a. majandusaasta aruanne.

2. Kasumi jaotamise otsustamine

Ainuaktsionär otsustas maksta Seltsi ainuaktsionärile eelmiste majandusaastate eest väljamaksmata kasumilt dividende 25,0% aktsia nimiväärtusest ehk 0,15 EUR aktsia kohta, kogusummas 1 980 000 EUR, ning jätta ülejäänud puhaskasum jaotamata.

Dividendide väljamaksmise kuupäeva otsus tehakse 2018. aasta jooksul.

Ainuaktsionär otsustas eraldisi reservkapitali ja teistesse reservidesse mitte teha.

3. 2018. a. majandusaasta aruande auditeerimiseks audiitori nimetamine ja tasustamise korra määramine

Valida Seltsi audiitoriks 2018. a. majandusaastal Ernst & Young Baltic AS. Audiitorile makstava tasu suurus määratakse audiitoriga sõlmitavas lepingus.

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Mootorsõidukite muude osade ja lisaseadmete tootmine	29321	65214000	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6500442
Faks	+372 6563134
E-posti aadress	norma@autoliv.com